

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta "Latgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2024. – 2030. gadam" projekta sabiedriskā apspriešana

Daugavpilī, 2024. gada 22. aprīlī, plkst. 16:00

Norises vieta: Augšdaugavas novada pašvaldība, Rīgas iela 2, Daugavpils un videokonference Zoom platformā

Sanāksmes vadītājs: SIA "Geo Consultants" atkritumu apsaimniekošanas eksperts Kaspars Kļavenieks

Plāna izstrādātājs: Latgales plānošanas reģions

Sanāksmes dalībnieki:

Kaspars Kļavenieks	SIA "Geo Consultants" atkritumu apsaimniekošanas eksperts
Inga Pakere	SIA "Geo Consultants" projektu vadītāja asistente
Pēteris Dzalbe	Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektors
Aivars Pudāns	SIA "AADSO" valdes loceklis
Kaspars Laizāns	SIA "AADSO" vides inženieris
Ingrīda Bernāne	Latgales plānošanas reģiona Attīstības, plānošanas un projektu ieviešanas nodaļas vadītāja
Natālija Komare	Latgales plānošanas reģiona Juridiskās un lietvedības nodaļas vadītāja
Guna Novika	Augšdaugavas novada pašvaldības Dabas resursu nodaļas vadītāja
Olga Lukaševiča	Augšdaugavas novada pašvaldības Plānošanas nodaļas vadītāja

Zoom dalībnieki:

Jānis Ābeltiņš	SIA "Geo Consultants" projektu vadītājs
Kristīne Kaļva	SIA "Geo Consultants" vides pārvaldības speciāliste
Nauris Lazda	Preiļu novada pašvaldība
Inese Jakovele	Preiļu novada pašvaldība
Evita Vaniņa	Jēkabpils novada pašvaldība
Jānis Lāčplēsis	Daugavpils valstspilsētas pašvaldība
Juris Petkevičs	SIA "ALAAS"
Aigars Metlāns	SIA "ALAAS"
Oskars Kančs	Varakļānu novada pašvaldība
Ināra Dzalbe	Krāslavas novada pašvaldība
Evita Siberceva-Munča	Veselības inspekcija
Madara Vingre	Veselības inspekcija
Evija Lāce	Veselības inspekcija
Jānis Bisenieks	SIA "Vidusdaugavas SPAAO"
Olita Znotiņa	Aizkraukles novada pašvaldības
Ruta Sidorova	Rēzeknes novada pašvaldība
Arnita	Latgales plānošanas reģiona Administrācijas vadītāja/LSEZ vadītāja Iveta Maļina - Tabūne
Evita Muižniece	
Jolanta	
Madara K	
Vladimirs M	

Sanāksmē kopā piedalījās 30 dalībnieki, no tiem klātienēs sanāksmē 9 dalībnieki, Zoom videokonferencē 21 dalībnieks.

Protokola sagatavotāja: Inga Pakere

Darba kārtība: Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata (turpmāk - SIVN) un plānošanas dokumenta "Latgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2024. – 2030. gadam" (turpmāk - Plāns) projekta sabiedriskā apspriešana.

Sanāksmes vadītājs K. Kļavenieks: plkst. 16.00 atklāj sanāksmi ar ievadvārdiem, nosaucot sanāksmes mērķi, proti, "Latgales reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2024. – 2030. gadam" un SIVN projekta sabiedriskā apspriešana un iepazīstina ar sanāksmes plānoto darba kārtību.

K. Kļavenieks prezentācijā iepazīstina ar "Latgales reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2024. – 2030. gadam" izstrādes pamatojumu; dod ieskatu normatīvajā regulējumā saistībā Plāna un tā SIVN vides pārskatu; informē par veiktajām konsultācijām un saņemtajiem viedokļiem abu plānošanas dokumentu izstrādes gaitā; informē par sabiedriskās apspriešanas laika posmu un sabiedrībai nodrošināto iespēju iepazīties ar projekta materiāliem; īstumā raksturo Latgales atkritumu apsaimniekošanas reģionu (turpmāk – AAR); sniedz vispārēju ieskatu jautājumos par sadzīves atkritumu apsaimniekotajiem apjomiem, galvenajiem indikatoriem un infrastruktūru; iepazīstina ar atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna stratēģiskajiem mērķiem, sasniedzamajiem mērķiem; sniedz shematisku ieskatu atkritumu ražošanas prognozei un kvantitatīvajiem rādītājiem; informē par prioritāri īstenojamiem pasākumiem (atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu infrastruktūras attīstība; atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai pasākumu īstenošana; poligona "Ciniši", "Dziļā vāda" un "Križevņiki" infrastruktūras attīstība; sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, vides apziņas paaugstināšana; informācijas apkopošana un datu bāzu uzturēšana) un katram no tiem sniedz īsu raksturojumu; iepazīstina ar Plāna un SIVN projektu galvenajiem secinājumiem, turpmākajām darbībām un plānošanas dokumentu akceptēšanas kārtību.

Plkst. 16:22 pēc prezentācijas dalībnieki tiek aicināti pāriet uz jautājumu/diskusiju sadaļu.

Diskusiju daļa:

Sanāksmes protokola precizēšanai pēc tā publicēšanas, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ir iespēja sanāksmes dalībniekam trīs darbdienu laikā iesniegt iesniegumu, kurā izteikts sanāksmes dalībnieka atsevišķais viedoklis. Savukārt priekšlikumus par Plāna un SIVN projektu ir iespēja rakstveidā sūtīt uz gc@geoconsultants.lv līdz 2024. gada 29. aprīlim.

P. Dzalbe: Jautājums par dalīti savākto atkritumu šķirošanas iekārtas, kas ir uzstādītas Aizkrauklē, kas varbūt pieder SIA, bet nav atspoguļotas vairākas sistēmas, kas varbūt eksistē pašvaldībās kuru pašvaldību komunālie dienesti savācot atkritumus, tos sadala un ved tikai daļu uz poligonu. Radītājs par dalīti savāktajiem atkritumiem vai pārstrādi, neiezīmējas tik daudz, jo daļēji tiek nodalīts no sistēmas, nekā šie rādītāji tiks atspoguļotie integrēti kopējos atkritumu rādītājos.

K. Kļavenieks: Izejas dati atbilstoši esošās situācijas novērtējumam tika balstīti uz pašvaldību aptaujas rezultātiem. Uzsākot darbu pie Plāna, tika veikta aptauja katrai pašvaldībai. Aptaujā tika ietverti jautājumi gan par infrastruktūru, gan par dalīti savākto atkritumu apjomiem, gan par atkritumu apjomiem, kas tiek nodoti pārstrādei. Šiem datiem, ja ir korekti noziņoti, ir jāparādās kopējos apsaimniekotajos atkritumu daudzumos.

Būtiska lieta ir vienota uzskaites sistēma, ja mēs skatāmies, piemēram, Augšdaugavas novads tā ir AADSO poligona darbības zona, neskatoties, kāds komersants sniedz atkritumu izvešanas pakalpojumus, jebkurā gadījumā ir jābūt vienotai uzskaitēi. AADSO validē šo uzskaites sistēmu, lai konstatētu kļūdas un var atskaitīties.

Līdz šim, t.sk. arī Plāna izstrādes laikā ir bijis diezgan daudz diskusiju par datiem, īpaši, kuros reģionos ir vairāki atkritumu apsaimniekošanas komersanti, nav iespējas iegūt ļoti korektus datus.

P. Dzalbe: Ja mēs gribam nodod ticamus datus Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, tad datiem ir jābūt pārskaitāmiem un uzskaitāmiem pēc vienotiem principiem visiem komersantiem.

Ja kāds uzstāda atsevišķus konteinerus, nevis to uzstāda trīs poligoni, kas šobrīd reģionā strādā - "Dziļā Vāda", "Ciniši" vai "Križevņiki", piemēram, ja pašvaldība pati uzstāda konteinerus, tiem jābūt uzskaitītiem un jāiet caur poligonu sistēmām, bet ar piekļuves kodiem pašām pašvaldībām.

A. Pudāns: Jautājums par lielveikaliem, kāda tur ir uzskaitē. Mūsu reģionā ir daudz lielveikali, kuriem ir savi presekonteineri, kas pa taisno tiek nodoti uz tālāko pārstrādi. Tas ir kartons, PET un skārdenes. Vai šie atkritumi tiks iekļauti turpmāk kaut kādā atskaitē (jo šobrīd netiek iekļauti)?

K. Kļavenieks: Šī problēma ir visā Latvijā - neviens nezina cik daudz iepakojuma tiek radīts lielveikalos. Problēmas būtība tāda, ka šie atkritumi netiek pieskaitīti, šie ir dalīti savāktie atkritumi, kuri var celt kopējo pārstrādes rādītāju. Šis jautājums tika diskutēts ar Pašvaldību savienību un atbildīgajām iestādēm, un cik noprotams, šobrīd prognozējams, ka šie atkritumi paliks ārpus sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas saimniecības.

P. Dzalbe: Par attīstības scenārijiem - vai tur ir dalīta atkritumu sistēmas ieviešana, tabula ar punktiem vai laukumi? Ir pašvaldības, kur šādi laukumi ir maz izveidoti. Tas vairāk skar novadus, nekā augsti apdzīvotas vietas. Cik liela mērogā, uz kādu iedzīvotāju skaitu tiek veidoti dalīto atkritumu punkti? Par bioloģiski noārdāmiem atkritumiem (turpmāk – BNA) ir skaidrs, uz to attiecas mājkompostēšana. Ko darām ar 8 un 12 dzīvokļu mājām?

K. Kļavenieks: Izlietotā iepakojuma dalīto vākšanu apsaimniekošanu, kas ir punkti, publiskie punkti, konkrētiem radītājiem, censties iet projām no sistēmas, kas ir šobrīd- ka universālie punkti, kas ir pieejami visiem.

Vajadzētu skatīties tādā veidā, ka konkrētam atkritumu radītāja, kam ir noslēgts līgums par atkritumu izvešanu, kas ir lielāka vai mazāka māja, bet, kas spēj nodrošināt atkritumu plūsmu, lai tas kontainers būtu noslogots. Tāda virzienā, ka konkrētam klientam ir savs kontainers. Šādā veidā mēs iegūstam, ka atkritumu radītājs ir atbildīgs par to konteineru, kas ir viņa pārvaldībā.

Šī šobrīd nav tik aktuāla problēma jūsu reģionā, bet citos reģionos, piemēram, publiskos konteineros, kas ir stiklam un iepakojuma atkritumiem, nonāk cita veida atkritumi.

Kas attiecas uz bioloģiskajiem atkritumiem, ir jāpārbauda praksē, būtu jāpiedāvā konteineri. Kā liecina Rīgas pieredze, kur BNA tiek piedāvāti no 2021. gada, šobrīd vēl joprojām tie ir mazos apjomos, kur Rīgas domes 2019. gada 29. novembra saistošie noteikumi Nr. 87 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rīgas pilsētā". noteikts, ka BNA konteineram ir jābūt izvietotam dzīvojamām mājām, kur ir vairāk nekā 10 dzīvokļi, bet vēl joprojām tas nedarbojās.

BNA atdalīšanu sākt pamazām, sadarbojies ar atkritumu apsaimniekotājiem ar konkrētiem namu apsaimniekotājiem, apsaimniekošanas biedrībām, kuras izrāda ir interesi un kur jau šobrīd ir stikla, un iepakojuma atkritumu konteineri. Nepieciešams rādīt labās prakses piemērus, ka šādā veidā var samazināt izmaksas par atkritumu apsaimniekošanu, kur tālāk nonāk šie atkritumi, kas tiek saražots.

P. Dzalbe: Tāpēc es uzsāku jautājumus par pašvaldību vai pašvaldību uzņēmumiem izliktiem konteineriem., Otrs ir par publiskiem punktiem, kas ir kartē, bet nepieder nevienam. Ja arī pieder, tad neviens nebrauc un nevāc šos atkritumus, līdz ar to veidojas stihiskās izgāztuves nevis dalītais atkritumu savākšanas punkts.

Tāpēc Plānā es gribu redzēt konkrēts risinājums līdz brīdim, kamēr atkritumu radītājs nav paprasījis konkrētu dalīto atkritumu konteineru, netiek veidoti publiskie punkti. Šie atkritumi nonāk nešķiroto atkritumu konteinerā, un pēc tam nonāk poligonā, kur tiek apstrādāti. Tad ir vismaz saprotams, ka poligonā ir šķirošanas līnijas, kas spēj nošķirot stiklu un pārējos atkritumus, tad ir vismaz nodrošinātas plūsmas un atskaites.

Var izņemt ārā importētājus vai veikalus, kas strādā sistēmā un uzlikts kontainers, kas domāts pārstrādājamiem atkritumiem, lai Valsts vides dienests seko līdzī un reģions un poligons neseko.

Mēs skatāmies uz sistēmu, kas ir izveidota Rēzeknē- tikai tajā brīdī, kad atkritumu radītājs ir pieņēmis lēmumu, grib šķirot un dalīti vākt atkritumus, tikai tad tiek piedāvāts kontainers, pārējā laika ir viens kontainers nešķirotiem sadzīves atkritumiem.

Savādāk visi publiskie atkritumu punkti, kļūst par izgāztuvi mēslaini, kur neviens nav atbildīgs un pašvaldības sistēmā netiek uzskaitīti, kā dalīti savāktie atkritumi, bet aiziet uz pārstrādi, konkrētam uzņēmumam, kas uzstādījis šos konteinerus, nevis uz plānu, kas mums ir jāizpilda.

A.Pudāns: Par situāciju Daugavpilī- lai pildītu likumu, tika BNA uzstādīti 100 konteineri publiskās vietās, kur iepriekš tika novietoti stikla konteineri. Sanāk saimnieka nav šiem konteineri. Par Eiropas finansējumu konteinerus varēs iegādāties tikai 2025. gadā. Līdz ar to šobrīd pagalmos BNA konteinerus nevarēs uzstādīt, jo nav finansējums pieejams. Tiks iedalītas 5 automašīnas uz visu Latviju BNA atkritumu savāšanai. Reāli BNA atkritumus varēs savākt tikai 2025. gadā otrajā ceturksnī, šis plānā ir jāieliek.

Diskusiju daļā tērētavā rakstveidā netika uzdoti jautājumi.

Tā kā jautājumi vairāk netika uzdoti, sanāksmes vadītājs K. Kļavenieks slēdz sanāksmi plkst. 16:42.

Protokolu sagatavoja: Inga Pakere _____